

Motion till riksdagen 2012/13:N404

av Jonas Eriksson m.fl. (MP)

Utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi, 24 Näringsliv

---

Sammanfattning

Miljöpartiet de gröna anser att ett modernt och säkert energisystem till 100 procent ska baseras på förnybara energikällor. Detta förutsätter två förändringar jämfört med regeringens politik: för det första måste energi användas på ett klokt och effektivt sätt, effektivisering måste uppmuntras och stödjas. För det andra behöver de förnybara energikällorna byggas ut snabbare än vad som nu sker, vilket likaledes kräver ekonomiskt stöd till hushåll, företag och kommuner.

Vi är starkt kritiska till de neddragningar av stödet till effektivisering och utbyggnad av förnybar energi som regeringen nu genomför. På några få år har anslagen halverats, vilket även syns i regeringens handlingsplaner på energiområdet: de kommande tio åren väntas utbyggnadstakten för förnybar energi halveras jämfört med åren 1970–2010. Regeringens mål när det gäller effektivisering är att uppnå hälften av den effektivisering som EU föreslår till år 2020, vilket inte kräver några nya åtgärder eller stöd.

Vi menar att ett helt förnybart energisystem är möjligt att genomföra till år 2030. Det kräver inte heller några omvälvande reformer; det räcker om effektiviseringstakten håller en sådan nivå som EU har beslutat om, samtidigt som utbyggnaden av förnybar energi återställs till den nivå som den hade 1970–2010.

Därför vill vi höja anslagen inom dessa områden med 2 800 miljoner kronor över regeringens förslag. Att höja effektiviteten i energianvändningen kommer att bli en helt central del av energipolitiken, och området kommer att behöva stärkas kraftigt under kommande år. Vi föreslår därför en kraftig höjning av anslaget till energirådgivning och vill införa ett stöd för konvertering från direktverkande eluppvärmning.

Vi anser vidare att det framgångsrika effektiviseringsprogrammet för elintensiv industri – PFE – kan och bör behållas. Regeringen har meddelat att man lägger sig platt för en tolkning av ett EU-direktiv som medför att programmet måste läggas ned från den 1 januari 2013. Vi anser att tolkningen är tvivelaktig och att Sverige ska behålla programmet och driva frågan vidare. Vi vill

dessutom utvidga programmet till att omfatta fler företag samtidigt som vi anser att anslaget till uthållig energianvändning, som regeringen minskar, bör vara kvar på tidigare nivå.

För att återställa utbyggnadstakten av förnybar energi vill vi ha kvar de stöd till vindkraften som regeringen nu minskar och tar bort. När det gäller värme och el från solenergi har regeringen redan tagit bort stödet till solvärme och vill nu minska anslaget till solceller. Miljöpartiet vill återinföra stödet till solvärme och höja stödet till solceller. På sikt vill vi även införa ett fastprissystem med garantipris för el från solenergi. Vidare vill vi satsa på utveckling av biogas, genom att införa ett stöd till gårdar som producerar biogas – ett så kallat metanreduceringsstöd – och genom att främja utbyggnaden av biogasmackar.

Med en sådan politik tar Sverige de första stegen mot ett helt förnybart energisystem.

Miljöpartiet vill se ett Sverige med blomstrande näringsliv och ett gott företagsklimat som skapar många nya jobb och ett samhälle med bättre förutsättningar för såväl små företag som etablerade industriföretag att utvecklas och växa i. Vi behöver ett samhällsklimat där det är lika självklart att starta ett eget företag som att ta anställning i ett företag. Entreprenörskap och innovationskraft behöver stimuleras och uppmuntras och vi föreslår en rad åtgärder för att utveckla näringslivet. Vi gör även en stor satsning på bland annat en grön innovationsfond och demonstrations- och pilotanläggningar.

Hela Sverige ska leva. För stora delar av landsbygden är det av stor vikt att ha tillgång till offentlig service, men i takt med landsbygdens utarmning har allt fler offentliga inrättningar försvunnit. Miljöpartiet vill bevara en grundläggande servicenivå i hela Sverige.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Förslag till riksdagsbeslut.....	4
Anslag.....	4
Utgiftsområde 19 Regional tillväxt.....	5
Utgiftsområde 21 Energi.....	6
100 procent förnybar energi.....	6
Två ben: smartare användning och mer förnybart.....	7
Stoppa slakten på stöden till förnybar energi och effektivisering.....	7
2 800 miljoner kronor i ökat anslag – ett steg mot 100 procent förnybart.....	8
En klokare användning av energin.....	8
Satsa på rådgivning.....	9
Ge stöd till utbyte.....	10
Satsa på företagen.....	10
Förnybar energi: regeringen bromsar i uppförsbacke.....	11
Satsa på sol.....	12
Satsa på vind.....	13
Satsa på biogas.....	13
Satsa på programmet Egen el.....	14
Satsa på utveckling.....	15
Utgiftsområde 24 Näringsliv.....	16
Tillväxtverket.....	16
Underlätta samverkan mellan skola och näringsliv.....	16
Myndighetsövergripande regelförenklingsarbete.....	16
Mikrokrediter för landsbygdsföretagare och för nyanlända.....	17
Socialt företagande.....	17
Satsning på egenanställning.....	17
Näringslivsutveckling.....	18
Entreprenörprogram i skolan.....	18
Regionala resurscentrum för kvinnor.....	18
Grön innovationsfond för nya jobb.....	18
Demonstrations- och pilotanläggningar.....	19
Halverade arbetsgivaravgifter för FoU-företag.....	19
Program för minskad kol- och oljeanvändning (PFO-program- met).....	20
Riskkapital till företag i sådd- och kommersialiseringsfasen.....	20
Innovationsupphandling.....	21
FoU mindre företag.....	21
Utveckling och samordning av ekoturism.....	21
Statliga bolag.....	21

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt enligt uppställningen i motionen.
2. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen inom utgiftsområde 21 Energi enligt uppställningen i motionen.
3. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt uppställningen i motionen.
4. Riksdagen avslår regeringens förslag om bemyndigande att avyttra statens aktier i Vectura.

Anslag

Anslagsförändringar för åren 2013, 2014, 2015 och 2016.

Utgiftsområde 19 Regional tillväxt

	2013	2014	2015	2016
1:1 Regionala tillväxtåtgärder	+80	+80	+80	+80
Summa	+80	+80	+80	+80

Utgiftsområde 21 Energi

	2013	2014	2015	2016
1:2 Regionala och lokala insatser för energi-effektivisering m.m.	+20	+20	+160	+160
1:3 Insatser för uthållig energianvändning	+75	+45	+110	+110
1:7 Planeringsstöd för vindkraft m.m.	+10	+10	+10	+10
1:9 Energiteknik	+25	+25	+25	+25
1:11 Energieffektiviseringsprogram			+270	+270
<i>Nya anslag</i>				
Stimulansbidrag vindkraft	+60	+60	+60	+60
Installation solvärme	+25	+25	+25	+25
Konvertering direktvärmade elvärme	+50	+50	+50	+50
Egen el		+20	+20	+20
Stöd biogas gödsel	+140	+140	+140	+140
Mackstöd biogas	+50	+50	+50	+50
Effektiviseringsprogram företag		+20	+20	+20
Summa	+455	+465	+940	+940

Utgiftsområde 24 Näringsliv

	2013	2014	2015	2016
1:4 Tillväxtverket	+200	+200	+200	+200
1:5 Näringslivsutveckling m.m.	+2 840	+2 840	+2 840	+2 840
1:7 Turistfrämjande	+20	+20	+20	+20
Summa	+3 060	+3 060	+3 060	+3 060
<i>Specifisering av anslagsförändringar</i>				
1:4 Underlätta samverkan mellan skola och näringsliv	+80	+80	+80	+80
1:4 Myndighetsövergripande regel förenklingsarbete	+20	+20	+20	+20
1:4 Mikrokrediter företag nyanlända	+50	+50	+50	+50
1:4 Socialt företagande	+25	+25	+25	+25
1:4 Egenanställning	+25	+25	+25	+25
1:5 Entreprenörprogram i skolan	+20	+20	+20	+20
1:5 Resurscentrum för kvinnoföretagare	+20	+20	+20	+20
1:5 Grön innovationsfond	+1 000	+1 000	+1 000	+1 000
1:5 Demonstrations- och pilotanläggningar	+500	+500	+500	+500
1:5 Halverad arbetsgivaravgift för FoU-företag	+250	+250	+250	+250
1:5 Program för att minska oljeanvändningen	+250	+250	+250	+250
1:5 Riskkapital sådd- och kommersialiseringsfas	+500	+500	+500	+500
1:5 Innovationsupphandling	+100	+100	+100	+100
1:5 FoU mindre företag	+200	+200	+200	+200
1:7 Utveckling och samordning ekoturism	+20	+20	+20	+20

Utgiftsområde 19 Regional tillväxt

En levande lands- och glesbygd förutsätter tillgång till offentlig service. På många håll runt om i Sverige har den allmänna servicenivån monterats ned de senaste åren och man har fått allt längre att transportera sig för att få tillgång till sådant som är en självklarhet i storstaden. Miljöpartiet slår vakt om hela riket, och en levande landsbygd med möjligheter för människor att bo, även utanför ett tätbefolkat område, är viktigt. För att satsa på att servicekontor ska erbjuda bättre offentlig service i hela landet avsätter vi 80 miljoner kronor årligen.

Utgiftsområde 21 Energi

Miljö- och klimatfrågorna hänger intimt samman med hur vi producerar¹ energi. Fossila bränslen som kol, olja och gas står för merparten av jordens energiproduktion, vilket orsakar en mängd miljöproblem, både lokalt och nationellt där utvinning och användning sker, och globalt. Mest akut är konsekvenserna för klimatet. Mer än hälften av den människoskapade klimatförändringen orsakas globalt av fossil energi som används i industrier, kraftverk, bostäder och transporter. I Sverige är andelen ungefär en tredjedel.

Även kärnkraften är förknippad med miljöproblem även om dess klimatpåverkan är mindre. Dessutom kännetecknas kärnkraften av stor osäkerhet i driften. Den mest uppmärksammade osäkerheten är naturligtvis risken för härdsmältor och andra läckage av radioaktivitet, men alla delar av kärnkraften är osäker.

Ingen vet vad nya reaktorer skulle kosta, bara att de blir dyrare än vindkraft. Ingen vet hur lång tid de tar att bygga, bara att det tar många år. Ingen vet hur avfallet ska förvaras eller behandlas, ingen vet hur länge bränslet räcker, hur högt elpriset blir, när och var nästa härdsmälta inträffar, hur reaktorer ska skyddas mot terrorattacker, hur opinionen svänger eller vilket politiskt stöd kärnkraften har i framtiden. Det enda säkra med kärnkraften är att den inte behövs.

Allt fler talar därför om ett energisystem som är helt baserat på förnybara energikällor, 100 procent förnybar energi. På senare år har möjligheten att skapa ett sådant system undersökts av många aktörer, från miljö- och branschorganisationer till banker, försäkringsbolag, konsultbolag som McKinsey och FN:s klimatpanel IPCC.

Med liten variation kommer de alla fram till att ett sådant befolkning kan skapas med den teknik som finns idag och till en kostnad som är överkomlig. Den mest genomgripande globala analysen har gjorts av IPCC och presenterades i maj 2011. Den undersöker ett antal scenarier för en sådan omställning och slutsatsen är att det tekniskt och ekonomiskt går att år 2050 försörja 80 procent av världens befolkning med förnybara energikällor, trots en ökande befolkning och en växande energianvändning i fattiga länder.

100 procent förnybar energi

Vid en internationell jämförelse har Sverige närmast unikt goda förutsättningar för en omställning till ett 100 procent förnybart energisystem. Vi har redan ett stort försprång genom den utbyggda vattenkraften och bioenergin, som tillsammans gör att nästan hälften av energin redan kommer från förnybara energikällor. I de flesta OECD-länder ligger nivån på några få procent. Vi har också goda möjligheter att bygga mer förnybar energi genom stor tillgång på bioenergi och

¹ Vetenskapligt sett kan energi inte produceras, bara omvandlas eller utnyttjas. I detta sammanhang använder vi ändå begreppet energiproduktion för att tydliggöra att det i första hand är i leverantörsskedet som valen görs. Konsumenter efterfrågar el, bränslen och drivmedel, men det är främst politik och leverantörer som bestämmer vilka energikällor som används.

goda vindlägen. Vidare har vi mycket stora möjligheter att använda energin smartare så att den räcker längre.

Kartläggningar av den svenska situationen visar därför att Sverige kan ha ett helt förnybart energisystem långt innan år 2050, troligen till omkring år 2030. Om vi tar rätt beslut.

Miljöpartiet de gröna anser att Sverige bör välja den vägen. Vårt mål är att skapa ett helt förnybart energisystem till år 2030 – att all energi som används i Sverige då ska ha ett förnybart ursprung. Vi anser att regeringen bör ge i uppdrag åt Energimyndigheten att undersöka hur en sådan omställning kan ske och föreslå vilka styrmedel som bäst tjänar ett sådant syfte.²

Två ben: smartare användning och mer förnybart

Även om det finns många frågetecken att reda ut finns det ändå två givna huvudlinjer för att nå målet. Den första är att använda energin betydligt smartare än vad som sker i Sverige idag. På grund av historiskt låga energipriser finns ett omfattande slöseri med energi i landet. Förutsättningarna att minska användningen både snabbt och lönsamt är alltså stora.

Många trovärdiga källor anser att användningen kan minska så mycket som 50 procent och att hela minskningen innebär besparingar, oftast både för den enskilde och för samhället och även på kort sikt. Vi behöver smartare hus, effektivare transportsystem, moderna tillverkningsprocesser och genomtänkt uppvärmning.

Den andra förutsättningen är att den energi som används i landet kommer från förnybara energikällor. Även inom detta område har vi – som nämnts ovan – goda förutsättningar att kunna utvecklas snabbt genom de förhållanden som råder i landet. Vi har en stor potential för bioenergi och mycket goda vindlägen. En sansad utbyggnad av dessa källor räcker för att förse oss med den energi vi behöver – och kanske mer därtill.

Stoppa slakten på stöden till förnybar energi och effektivisering

Miljöpartiet vänder sig därför mot den föråldrade energipolitik som drivs av regeringen. De förslag som läggs fram leder åt fel håll. Stöden till effektivare energianvändning minskar, liksom anslagen till utbyggnad av förnybar energi. Det pågår en slakt av stöden till effektivisering och förnybar energi.

Dessvärre ger det också avtryck i verkligheten: även om utbyggnaden av vindenergi nu går snabbt, så sjunker utbyggnadstakten av förnybar energi totalt sett i Sverige. Takten de kommande tio åren är 1,2 procents ökning per år, den lägsta tillväxten under de senaste 40 åren, och fram till 2020 är det den näst lägsta i EU efter Lettland.

Även när det gäller effektivisering av hur vi använder energi tillhör Sverige nu bottenskrapet i EU. Sverige är inte bara ett av de få länder i EU där

² Se motion 2011/12:N257 Hundra procent förnybar energi.

energianvändningen spås öka; Sverige är det land där användningen kommer att öka mest.

Beslutet att tillåta nya kärnreaktorer är en annan komponent i en gammaldags energipolitik. Det skapar osäkerhet om inriktningen av den svenska energipolitiken och hämmar långsiktiga investeringar i grön energiteknik.

2 800 miljoner kronor i ökat anslag – ett steg mot 100 procent förnybart

Miljöpartiet de gröna anser att utbyggnaden av förnybar energi och ansträngningar att använda energi klokt bör få stöd och uppmuntras. Att det skapar nya jobb och en hemmamarknad för företag inom modern energiteknik är en sida av saken; en annan, och på sikt viktigare, anledning är att det leder rätt – det är rätt sak att göra för att skapa ett hållbart energisystem och minska vår miljöpåverkan.

Pengar är inte allt. Många andra åtgärder och lagändringar kan bidra starkt till utvecklingen mot ett helt förnybart energisystem, särskilt när det gäller att använda energin klokt. Därför har Miljöpartiet många förslag som inte är budgetpåverkande, till exempel vill vi stärka energideklarationernas funktion och införa timmätning för elanvändning. Att skapa marknadslösningar, exempelvis genom ett garantiprissystem som Egen el, eller att införa vita elcertifikat, är också i många fall överlägset.

Men ekonomiskt stöd är ändå ett viktigt komplement, åtminstone tills andra åtgärder har genomförts och utvecklingen går åt rätt håll. Miljöpartiet väljer därför att behålla eller öka stöden inom flera av de områden där regeringen nu skär ner och fasar ut. Sammanlagt vill vi under åren 2013–2016 tillföra ytterligare 2,8 miljarder kronor till effektivisering och förnybar energi inom utgiftsområdet.

En klokare användning av energin

Energi är – oavsett form – en resurs som behöver användas klokt, och effektivisering är en central del i en hållbar energipolitik. En klokare användning leder till minskad användning, vilket är ett villkor för att kunna skapa ett helt förnybart energisystem. Det ger även stora fördelar för användaren som kan minska sin sårbarhet och sina kostnader.

Miljöpartiet de gröna anser att detta område behöver stärkas kraftigt i hela samhället. Tänkandet behöver genomsyra alla sektorer och aktörer – från de energiintensiva industrierna till den enskilda medborgaren. Människor och företag behöver få större möjlighet att använda energin klokt och att minska sin energianvändning.

Regeringen gör idag motsatsen. I årets budget satsar man cirka 500 miljoner kronor per år i stöd till effektivisering de kommande två åren. Det är en halvering jämfört med de nivåer som fanns innan regeringen lade om energipolitiken 2009. Därefter skärs anslagen ner till 45 miljoner kronor per år.

Tabell 21:1 Anslag till effektiviseringsåtgärder i statsbudgeten, UO 21 2006–2016, mnkr

	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16
Insatser för energieffektivisering, 1:2 (35:2)	164	139	131	152	135	127	140	140	140	0	0
Uthållig energianvändning, 1:3 (35:3)	92	63	96	138	102	140	123	80	110	45	45
Effektivisering i offentliga lokaler, (1:8, 35:9)	Not	562	395	699	10	0	0	0	0	0	0
Konvertering från elvärme, (1:8, 1:9, 35:10)	0	128	131	88	128	264	0	0	0	0	0
Energieffektiva fönster, (1:11, 35:12)	0	39	55	64	1	0	0	0	0	0	0
Energieffektiviseringsprogram 1:11 (1:12, 1:13)	0	0	0	0	210	265	270	270	270	0	0
Summa	956	931	808	1 141	586	796	533	490	520	45	45

Miljöpartiet de gröna vill bygga upp energieffektiviseringen långsiktigt så att den får en central roll i energipolitiken. Vi börjar med detta i årets budget genom att satsa 1,5 miljarder kronor mer än regeringen på stöd till effektivisering inom utgiftsområde 21. Dessutom föreslår vi effektivitetshöjande förändringar av ROT-avdraget, vilket innebär en satsning med ytterligare cirka 4 miljarder kronor.

Tabell 21:2 Miljöpartiets förslag om anslagshöjningar till effektivisering, UO 21 2013–2016, mnkr

	2013	2014	2015	2016	Summa
1:2 Regionala och lokala insatser för energieffektivisering m.m.	+20	+20	+160	+160	+360
1:3 Insatser för uthållig energianvändning	+75	+45	+110	+110	+340
1:11 Energieffektiviseringsprogram			+270	+270	+540
Stöd för konvertering från direktverkande elvärme	+50	+50	+50	+50	+200
Effektiviseringsprogram för företag		+20	+20	+20	+60
Summa	+145	+135	+340	+340	+1 500

Satsa på rådgivning

Som ett första steg vill vi öka stödet till landets energirådgivare som kommer att spela en central roll i det framtida arbetet med att minska energianvändningen. Regeringen föreslår 140 miljoner kronor per år under anslaget 1:2 de kommande två åren, en nivå som knappt räcker till för att upprätthålla de program som finns idag, för att sedan minska anslaget ytterligare under åren 2015–2016. Miljöpartiet anser att verksamheten behövs utvecklas och föreslår därför att stödet bör höjas till 160 kronor per år och ligga kvar på denna nivå under

hela perioden. Det innebär att vi totalt anslår 360 miljoner kronor mer än regeringen.

Vi vill även förlänga det regionala och lokala energi- och klimatarbete som finansieras genom anslaget 1:11 Energieffektiviseringsprogram. Regeringen anslår inga pengar efter 2014 men vi anser att programmet bör förlängas över hela perioden och anslår därför 270 miljoner kronor per år även för 2015 och 2016, totalt 540 miljoner kronor mer än regeringen. Vidare anser vi att stödet till uthållig energianvändning behöver höjas och anslår totalt 340 miljoner kronor mer än regeringen till detta.

Ge stöd till utbyte

Fram till år 2011 fanns ett stöd för hushåll som hade direktverkande elvärme och ville byta ut detta mot en förnybar energikälla eller ansluta sig till fjärrvärmennätet. Syftet med stödet var både att påskynda övergången till förnybara energikällor och att använda energi på ett klokare sätt.

Eluppvärmning är ineffektivt, och minskad elvärme innebär minskad energianvändning totalt sett. Samtidigt minskar effektbehovet på vintern, vilket annars driver upp elpriserna och leder till att smutsigare reservkraft eller elimport behövs.

Stödet var mycket populärt och framgångsrikt. Det första året som stödet fanns, 2006, bidrog det till att cirka 2 000 bostäder konverterades från direktverkande elvärme. Året därpå hade det ökat till 4 500 och år 2010 konverterades närmare 12 000 hushåll. Totalt har programmet bidragit till att närmare 30 000 hushåll har byggt om från direktverkande el till uppvärmning med förnybar energi.

Boverket, som ansvarade för stödet, har inte ombetts att göra någon utvärdering men anser att allt tyder på att konverteringen har avstannat sedan stödet togs bort av regeringen. Idag återstår över 300 000 bostäder med direktverkande elvärme, alla fritidshus oräknade. Miljöpartiet anser att stödet bör återinföras och anslår därför 50 miljoner kronor per år till detta.

Satsa på företagen

Vidare vill vi utveckla effektiviseringsprogrammen i företagen. Idag finns ett mycket framgångsrikt arbete för energiintensiva företag inom det så kallade Programmet för energieffektivisering, PFE. Resultaten är häpnadsväckande: de är hittills dubbelt så bra som förväntat och kostnaden hälften så stor som budgeterat.

Dessvärre har regeringen meddelat att PFE-programmet kommer att läggas ned från den 1 januari 2013. Enligt regeringen bör EU:s nya riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd tolkas så att programmet inte kan drivas vidare efter den innevarande perioden. Miljöpartiet de gröna anser att den tolkningen inte är självklar och att Sverige ska fortsätta att driva programmet och få saken prövad.

För företag med mindre energianvändning finns idag ett program med stöd till energikartläggning, det så kallade Programmet för energikartläggningscheckar. Programmet innebär att företag med en energianvändning över

5 000 megawattimmar per år kan få ett stöd för att göra en energikartläggning. Totalt kostar programmet knappt 5 miljoner kronor per år.

Tyvärr är detta stöd långt ifrån lika effektivt som PFE-programmet. I målgruppen finns mellan 4 000 och 5 000 företag plus ett stort antal jordbruk, men målet fram till år 2014 är endast 1 000 företag och jordbruk. Resultaten i form av sparad energi är också osäkert.

Miljöpartiet menar att syftet med programmet är bra, men målet och medlen är för blygsamma. Ett problem är att programmet innehåller ett alltför svagt incitament för företagen att självmant anmäla sig. Ett annat problem är att det inte ställs några krav på uppföljning – man betalar ut stödet utan att egentligen veta vilka resultat som har uppnåtts.

Vi vill reformera programmet och införa samma incitament som har visat sig framgångsrikt i PFE-programmet: en skattereduktion för företag som deltar och minskar sin energianvändning. Detta kommer initialt att medföra högre administrationskostnader och på sikt lägre intäkter från energiskatter. Vi menar att detta är väl använda pengar och vill därför anslå 20 miljoner kronor per år från och med 2014.

Förnybar energi: regeringen bromsar i uppförsbacke

Utbyggnaden av förnybara energikällor har länge varit snabbare i Sverige än i de flesta andra OECD-länder. Redan 1970 användes över 80 terawattimmar förnybar energi i Sverige, huvudsakligen vattenkraft, vilket är mer än vad alla landets kärnreaktorer ger tillsammans. År 2010 hade den siffran nästan trefaldigats och ökat till 217 terawattimmar, en tillväxt med i genomsnitt 2,8 procent per år, främst genom utbyggnad av bioenergi³.

Enligt regeringens egna prognoser minskar tillväxten under de kommande åren. Visserligen byggs det mer vindkraft än tidigare, men ökningen sker från en låg nivå och inom andra förnybara energislag går det sakta, vad gäller bioenergi går utbyggnaden långsammare nu än under de senaste 30–40 åren.

Ett resultat av den ensidiga satsningen på vindenergi är att utbyggnadstakten av förnybar energi totalt sett mellan 2010 och 2020 kommer att vara cirka 1,2 procent per år, mindre än hälften av den tidigare ökningen. Det är den långsammaste utbyggnadstakten i hela EU efter Lettland.

Detta är en utveckling som går åt fel håll och det går fort. I det läget är det viktigt att stimulera utbyggnaden på alla tänkbara sätt, inte minst genom att ge ekonomiskt stöd till dem som vill bygga förnybart och till dem som arbetar med planering och genomförande i kommunerna.

Regeringen gör precis tvärtom. Stödet har skurits ned sedan energipolitiken lades om 2009, från cirka 350 miljoner kronor år 2009 och 2010, till 171 miljoner kronor för nästa år, mer än en halvering. För 2014, 2015 och 2016 är anslagen ännu lägre och på samma nivå som för tio år sedan, trots ökad insikt om behoven och lägre penningvärde.

³ Uppgifter från Energimyndighetens publikation Energiläget i siffror.

Tabell 21:3 Anslag till stöd för utbyggnad av förnybar energi, UO 21 2006–2016, mnkr

	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16
Marknadsintroduktion av vindkraft, 1:4 (35:4)	50	41	43	181	107	69	63	10	10	10	10
Prisgaranti elcertifikat, (35:6)	0	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Planeringsstöd för vindkraft, 1:7 (35:8)	0	2	36	41	36	42	18	15	15	15	0
Solvärme (1:8, 1:9, 1:10, 35:11)	0	0	8	17	29	25	0	0	0	0	0
Energiteknik 1:9 (1:10, 1:11, 1:13)	0	0	0	48	108	89	90	170	100	140	140
Energiteknikstöd (35:6)	26	9	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Introduktion av ny energiteknik (35:7)	49	23	26	56	54	0	0	0	0	0	0
Summa	125	95	116	343	334	225	171	95	125	165	150

För Miljöpartiet är denna defensiva hållning helt oacceptabel. Vi anser att utbyggnadstakten snabbt måste höjas så att den minst återställs till den nivå som den har legat på under de senaste 40 åren. Därför anslår vi 1 130 miljoner kronor mer än regeringen i stöd till utbyggnad av förnybar energi under åren 2013–2016.

Tabell 21:4 Miljöpartiets förslag om anslagshöjningar till förnybar energi, UO 21 2013–2016, mnkr

	2013	2014	2015	2016	Summa
1:7 Planeringsstöd för vindkraft m.m.	+10	+10	+10	+10	+40
1:9 Energiteknik, solcellsstöd	+25	+25	+25	+25	+100
Stöd för installation av solvärme	+25	+25	+25	+25	+100
Stimulans vindkraft	+60	+60	+60	+60	+240
Egen el		+20	+20	+20	+60
Metanreduceringsstöd biogas	+140	+140	+140	+140	+560
Mackstöd biogas	+50	+50	+50	+50	+200
Summa	+310	+330	+330	+330	+1 130

Satsa på sol

Miljöpartiet de gröna anser att solenergi i alla dess former tillhör morgondagens teknik. Därför satsar vi 100 miljoner kronor åren 2013–2016 på installation av solvärme. Även för utbyggnad av solceller anslår vi 100 miljoner kronor

mer än vad regeringen gör. På sikt är målet att införa Egen el-programmet med ett så kallat garantipris eller fastpris för solceller. Vi satsar 60 miljoner kronor på detta under åren 2014–2016.

Satsa på vind

Vidare vill Miljöpartiet stärka förutsättningarna för att bygga vindkraftverk. En av de viktigaste åtgärderna är att förändra det kommunala vetot mot vindkraftverk. Vetot har inte lett till ett ökat lokalt inflytande utan istället till en rättso-säker prövning. Det bör revideras så att kommunen motiverar sitt beslut och det går att överklaga som i andra motsvarande situationer.

Även försvaret har idag ett veto mot att bygga nya vindkraftverk i närheten av militära flygplatser. Det lägger en död hand över stora områden som är värdefulla för utbyggnaden, och vetot bör avskaffas eller kraftigt inskränkas.

Utöver dessa och andra lagstiftningsärenden vill Miljöpartiet även ge större ekonomiskt stöd till vindkraftsutbyggnaden, inte minst i planeringsskedet. Regeringen föreslår i budgeten att stöd till planering av vindkraftverk ska uppgå till 15 miljoner kronor per år. Men ansökningarna om att bygga vindkraftverk blir allt fler och de långa behandlingstiderna för tillstånd talar sitt tydliga språk. Därför anser Miljöpartiet att stödet bör vara betydligt högre och vi anslår ytterligare 40 miljoner kronor för åren 2013–2016.

För att påskynda utbyggnaden av vindkraft har riksdagen sedan år 2003 anslagit pengar till ett program för samverkan mellan stat och näringsliv i syfte att underlätta uppförandet av vindkraftverk. Samarbetsprogrammet, som kallas Marknadsintroduktion av vindkraft (1:4), har gått till ett flertal stora vindkraftsprojekt och har enligt Energimyndigheten bidragit till att ge kunskap och ökat kostnadseffektiviteten, både i de aktuella projekten och för framtida utbyggnader.

Miljöpartiet anser att kommunerna bör få ett extra incitament för vindkraftsutbyggnad med tanke på de kostnader som kommunerna har för planering av vindkraft. Vi föreslår därför att fastighetsskatten för vindkraftverk ska gå till de kommuner där kraftverken står, inte till staten. Detta innebär ett tillskott på cirka 60 miljoner kronor per år till de kommuner där det byggs vindkraftverk, i genomsnitt 30 000 kronor per kraftverk. Det redovisas här som ett nytt anslag för stimulans till vindkraft.

Satsa på biogas

Bioenergi har länge varit en stor och viktig del i den svenska energiförsörjningen. År 2009 användes 127 terawattimmar bioenergi i Sverige. Det är mer än dubbelt så mycket som landets alla kärnreaktorer levererade, men det finns fortfarande stora möjligheter att utvinna mer bioenergi.

En av de mest lovande möjligheterna är att inom lantbruket producera biogas som sedan kan användas som bränsle i fordon eller till el- och värmeproduktion. Gas kan utvinnas ur gödsel och andra restprodukter som rötas. Gasen kan sedan användas till bilar, bussar och andra fordon, eller till produktion av el och värme. Biogasen ger en dubbel miljövinst: dels minskar utsläppen av den kraftiga växthusgasen metan, dels skapas ett förnybart bränsle.

Biogasproduktion sker redan på vissa håll i landet och intresset är stort från alla aktörer. Försäljningen av gasdrivna bilar har ökat och många lantbrukare är beredda att investera i anläggningar, men utvecklingen ligger i sin linda och riskerar att stanna av.

Som nämnts ovan finns ett stöd till utveckling av biogas inom anslaget för energiteknik. Stödet går till ett program för utveckling av ny teknik inom produktion, distribution och användning av biogas. Regeringen vill avsluta programmet men Miljöpartiet menar att det kommer att behövas även framöver. Vi anser emellertid att programmets utformning nu är alltför bred och att det fortsättningsvis ska fokuseras på produktion av biogas.

Detta program behöver dock kompletteras av ett stöd som även för ut tekniken på marknaden. En av anledningarna till att biogasproduktionen inte utvecklas så snabbt som den borde är att produktionen kräver investeringar på gården och att det är svårt för små gårdar att få lönsamhet. Från lantbruket har man länge talat för att regeringen ska införa ett stöd för biogasproduktion från gödsel, ett så kallat metanreduceringsstöd, men frågan verkar ha hamnat i en av regeringens långbänkar och nämns inte i årets budget.

Miljöpartiet anser att ett metanreduceringsstöd – ett stöd för mindre gårdar som producerar bioenergi av gödsel – bör införas omgående och uppgå till 20 öre per kilowattimme producerad gas som produceras av gödsel. Till detta anslår vi sammanlagt 560 miljoner kronor fördelade över fyra år.

Biogasen behöver dock även stöd i distributionsledet. Trots att antalet gasdrivna fordon ökar är det på många ställen svårt att få tag på biogas. På många platser i landet saknas det mackar där man kan tanka biogas, vilket naturligtvis gör det svårt eller omöjligt för många människor att gå över till en gasdriven bil. Norr om Stockholm finns exempelvis färre än 15 mackar med biogas.

I hög grad orsakas bristen på biogasmackar i landet av investeringskostnaderna för pumpar. Att installera en pump och tillhörande anläggning innebär en kostnad på 3 till 4 miljoner kronor och det är svårt för mackarna att motivera en sådan investering när det ändå inte finns någon som köper gasen.

Biogasen befinner sig i ett moment 22: mackägarna vill inte installera gaspumpar eftersom så få kör gasdriven bil, vilket i sin tur beror på att det saknas gaspumpar.

Miljöpartiet anser att detta cirkelresonemang måste brytas genom att man skapar incitament för mackägarna att installera pumpar. Då kommer också fler att välja gasdrivna fordon. Därför vill vi införa ett stöd till mackar som bygger en pump för biogas. Stödet bör vara 50 procent av installationskostnaden, och till detta anslår vi 50 miljoner kronor per år från och med 2013.

Satsa på programmet Egen el

Miljöpartiet tror på människors eget omdöme, förnuft och engagemang. Vi är övertygade om att människor och företag som får större makt över sin energisituation använder energi klokare och mer sparsamt. Att kunna läsa av sin elmätare och elpriset kontinuerligt skulle göra att många anpassade sin användning av el till tider då elen är billigast. Det skulle få positiva effekter både för konsumenten, som får lägre energianvändning och kostnad, och för samhället,

som inte behöver använda lika mycket dyr och smutsig reservkraft eller importerad el.

På samma sätt tror vi att många människor skulle vilja producera egen el med solcellspaneler eller små vindkraftverk om de kunde sälja överskottet till elnätet och veta att de fick rimlig ersättning. På en del håll i landet kan inte vem som helst sälja el till nätet och på många platser där det går är ersättningen för liten. Alla ska kunna bli elproducenter.

I flera andra länder finns så kallade inmatningslagar, lagstiftning som innebär att alla har rätt att sälja el till nätet, vilket kombineras med ett garanterat pris för den som säljer el till nätet. Garantipriset inkluderar ett stöd som kan vara olika stort beroende på vilken energikälla som används. Att producera el från solceller kostar fortfarande mer än att producera el från till exempel vindkraft.

Genom inmatningslagar och garantipriser har utvecklingen för småskalig och förnybar elproduktion exploderat i de länder där de har införts. I Tyskland sitter det solceller på vart och vartannat tak. År 2009 fanns det en halv miljon småskaliga anläggningar för elproduktion i Tyskland och den småskaliga produktionen har skapat 100 000 jobb.

Miljöpartiet föreslår ett program för att öka människors makt över sin egen energisituation, Egen el. Programmet innehåller flera delar:

- ? Lagstiftningen bör ändras så att alla har rätt att sälja el till nätet, en så kallad inmatningslag.
- ? Alla elkunder ska ha rätt till en nettomätare av el som ska kunna användas för att läsa av el som köps från nätet och el som säljs till nätet. Mätaren ska tillhandahållas av nätbolagen och får kosta högst 500 kronor som en engångskostnad.
- ? Elkunder som köper mer el än vad de säljer ska befrias från kostnader för mätning och från att betala skatt på den el de själva producerar. Små producenter ska inte heller behöva ta kostnaden för förstärkningar av elnätet till följd av att en ny anläggning kopplas in.

Genom att införa ett garantipris under förslagsvis 15 år för den som levererar överskottsel ut på nätet kan lönsamheten i en investering beräknas. Systemet självfinansieras genom att det högre garantipriset slås ut på elpriset. För både samhället och elkonsumenterna blir det en ekonomisk vinst när mer förnybar el levereras in på nätet och skjuter undan dyr importerad el. Kostnaden i statsbudgeten utgörs av minskade intäkter från energiskatter och ökade kostnader för svenska kraftnät.

Därför anslår Miljöpartiet de gröna 20 miljoner kronor per år till programmet Egen el från och med år 2014.

Satsa på utveckling

Utöver de åtgärder som nämns ovan och främst riktar sig mot att skapa en större tillgänglighet till smart energianvändning och förnybar energi för medborgaren, vill vi också öka stödet till utvecklingen av ny energiteknik.

Ett effektivt sätt att pressa marknaden mot ökad resurseffektivitet och minskad miljöpåverkan är riktad offentlig upphandling. Det kan också få ut nya produkter på marknaden med bättre prestanda än vad som tidigare kunnat köpas. Miljöpartiet de gröna anser att det behövs fler initiativ för offentlig upphandling av energieffektiva och miljövänliga varor och tjänster och att staten bör öka sina ansträngningar att samordna dessa. Därför anslår vi 100 miljoner kronor per år från 2012 till Energimyndigheten.

Sverige ligger långt fram på många områden när det gäller forskning om ny energiteknik. Det kan handla om högeffektiva solceller, ny vindkraftsteknik eller förgasning av biomassa för att producera värme, el och biodrivmedel. Tyvärr har vi inte varit lika duktiga på att omvandla denna forskning till företag som kan sprida tekniken till användarna.

På grund av den ekonomiska krisen har det blivit än svårare att få fram finansiering på den privata marknaden för utveckling av nydanande energiteknik eftersom dessa satsningar ses som alltför riskabla. Det behövs därför en statlig satsning på ny energiteknik som ska finansiera uppstart och utveckling av ny industri och framtagande av pilotanläggningar för att demonstrera den nya tekniken. För detta ändamål avsätter vi 150 miljoner kronor fördelade på 50 miljoner kronor per år från och med 2012.

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Tillväxtverket

Underlätta samverkan mellan skola och näringsliv

Praktikplatser för unga, så kallade praoplatser, ska utvecklas och moderniseras och vara en stomme i samverkan mellan skola och näringsliv. Vi föreslår en pott där kommuner eller enskilda skolor kan söka pengar för att bygga upp en struktur och underlätta för skolorna att samverka med näringslivet. Potten föreslås vara på 80 miljoner kronor årligen.

Myndighetsövergripande regelförenklingsarbete

Regelkrångel och omfattande byråkrati utgör ett stort hinder för många företag. Tillväxtverket har beräknat att regelkrånglet kostar svenska företag 100 miljarder kronor om året. Regelkrångel hindrar särskilt mindre företag från att växa och utvecklas. Miljöpartiet vill att det ska vara så enkelt som möjligt för företag att verka i Sverige och föreslår därför att Tillväxtverket, Arbetsmiljöverket, Skatteverket och Naturvårdsverket tillförs 20 miljoner kronor för att påskynda arbetet med att ta fram konkreta förslag på hur regelbördan för företag kan minskas inom deras ansvarsområden.

Mikrokrediter för landsbygdsföretagare och för nyanlända

Många som vill starta företag har idag svårt att få tillgång till startkapital. Särskilt i tider av ekonomisk oro är den privata kapitalmarknaden ovillig att ta risker, och tillgången på kapital för att starta företag begränsas ytterligare. Många människor som kommer från andra länder till Sverige har tidigare erfarenhet av att driva mindre företag. De skulle ganska enkelt kunna starta upp liknande företag i Sverige men hindras ofta av brist på kapital och svårigheter att få lån. Miljöpartiet föreslår därför även en satsning på mikrokrediter för företag som startas av nyanlända svenskar på 50 miljoner kronor per år.

Socialt företagande

Det finns inte någon formellt vedertagen definition av socialt företagande i Sverige. Det finns heller inte någon särskild lagstiftning eller något särskilt regelverk. En del av det sociala företagandet är den sektor som ofta benämns arbetsintegrerande socialt företagande. Det är företag som driver näringsverksamheter och har som ändamål att integrera personer som har svårt att få jobb på arbetsmarknaden. Dessa företag återinvesterar som regel sina vinster i den egna verksamheten. 2008 fanns det 150 arbetsintegrerande sociala företag med sammanlagt cirka 4 500–5 000 verksamma personer.

Medarbetarna i dessa sociala företag är ofta före detta kriminella, tidigare missbrukare, personer med funktionsnedsättning, långtidssjukskrivna och långtidsarbetslösa. Huvuddelen av de arbetsintegrerande sociala företagen är organiserade som kooperativ, vilket innebär att delaktighet och ansvar också ses som en utvecklingsfaktor. Oftast erbjuder man också möjlighet till långvarig anställning, rehabilitering samt inriktning mot utbildning och ökad arbetsförmåga. Vi väljer att avsätta 25 miljoner kronor till socialt företagande.

Satsning på egenanställning

Egenanställning innebär att man blir anställd i ett företag som fungerar som arbetsgivare under den tid man har kunder och uppdrag. Den egenanställda ansvarar själv för att arbeta in sin egen lön och utveckla verksamheten medan företaget sköter administration och ekonomihantering mot en avgift.

Många betraktar sin egenanställning som ett första steg i målsättningen att starta egen näringsverksamhet. Men juridiskt finns det numera ingen tvekan om att egenanställningen ska betraktas som anställning.

Tyvärr finns det fortfarande regelverk som hindrar dem som vill bli egenanställda. Hur kollektivavtalen ska utformas är ett exempel på en fråga som måste lösas så att avtal kan slutas mellan egenanställningsföretagen och fackföreningarna. Myndigheternas kunskap om egenanställning behöver förbättras för att regelverk och praxis inte i onödan ska hindra egenanställda att verka.

Vi vill ge Tillväxtverket i uppdrag att vara en samordnande myndighet för egenanställning. I detta uppdrag ingår bland annat informationsspridning, samordning av statliga insatser, bidrag för uppstart av egenanställningsföretag och utbildning av myndighetspersonal om egenanställning. För detta ändamål avsätter vi 25 miljoner kronor.

Näringslivsutveckling

Entreprenörsprogram i skolan

Tillväxtverket fick år 2004 i uppdrag av regeringen att under tre år genomföra ett nationellt entreprenörskapsprogram. Målet med entreprenörskapsprogrammet är att öka andelen entreprenöriella individer i samhället och på lång sikt öka antalet företag. Miljöpartiet ser mycket positivt på det nationella entreprenörskapsprogrammet och de projekt som man utvecklar eller stöder, till exempel Komtek och Ung företagsamhet. Programmet har varit mycket uppskattat och innehållit många kreativa och nyskapande arbetssätt som inspirerat unga runt om i samhället.

Eftersom den borgerliga regeringen inte förlängde programmet så upphörde det vid halvårsskiftet 2008. Visserligen ger regeringen Skolverket ett uppdrag att arbeta mer med entreprenörskap, men man tillför inte medel utan pengarna tas från annan verksamhet. Det är också oklart vad Skolverket egentligen tagit över. För att garantera att den positiva verksamheten fortsätter vill Miljöpartiet att entreprenörskapsprogrammet permanentas. Tillväxtverket tillförs för detta ändamål 20 miljoner kronor årligen.

Regionala resurscentrum för kvinnor

Kvinnor är idag tydligt underrepresenterade bland Sveriges företagare. Vi vet att många kvinnor har goda företagsidéer som de inte vågar eller vet hur de ska gå till väga för att förverkliga. En metod som visat sig vara effektiv för att uppmuntra kvinnors företagande är att skapa arenor för utbyte av erfarenhet och kunskap mellan kvinnliga entreprenörer. Miljöpartiet föreslår därför en ökning av stödet till regionala resurscentrum för kvinnoföretagare på 20 miljoner kronor per år.

Grön innovationsfond för nya jobb

Miljöpartiet har i sina kontinuerliga samtal med Sveriges näringsliv och industriföretag funnit ett behov av statligt engagemang för starkt innovationskraft och ökade investeringar i kunskapsdriven konkurrenskraft. Forskning och utveckling som andel av svensk BNP sjunker kontinuerligt. Det är en oroande trend som gör det svårare för Sverige att ta en tätposition inom industriell utveckling. En möjlig lösning på detta är att inrätta en stor, grön innovationsfond med syfte att stimulera forskning i svenska företag och att utveckla nya miljöanpassade produkter som ökar Sveriges konkurrenskraft och skapar nya jobb. En liknande fond, Gröna bilen, har tidigare funnits för fordonsindustrin. Vi ser ingen anledning att begränsa stödet för forskning och utveckling till bara en industrigren, utan vill ge bred tillgång till utvecklingsmedel för hela industrin. Vi ser en stor potential för ökad industriexport.

Innovationsfonden skulle stå för 25 procent av kapitalet och det aktuella företaget för 75 procent. Det innebär att varje satsad miljard av staten skulle leda till totalt 4 miljarder kronor till forskning och utveckling. Investeringarna riktas mot produkter som leder till energieffektivisering eller andra tydliga

miljöpositiva effekter inom samtliga branscher. De gröna investeringarna avgränsas inte till en viss bransch utan gäller hela näringslivet och alla industrier. Sveriges möjligheter att bli världsledande på grön export kan skapa många nya jobb. Det kan handla om byggindustrin, fordonsindustrin, energiproduktion, metallsektorn, pappers- och skogsbranschen, detaljhandeln, transportsektorn eller infrastruktur som t ex nya kollektivtrafiklösningar. För detta ändamål föreslår vi 1 miljard kronor årligen.

Demonstrations- och pilotanläggningar

Tillgång till demonstrations- och pilotanläggningar är av stor vikt för företagens möjligheter till produktutveckling inom till exempel miljöteknikområdet. Statlig stimulans kan få goda effekter i hela värdekedjan och medverka till en långsiktig ackumulering av kompetens och investeringar i Sverige. För storskaliga systemprojekt är demonstrationsanläggningar särskilt viktigt och inte minst när det gäller att stödja nya svenska exportsuccéer. Demonstrationsanläggningar ökar attraktionskraften för att locka utländska besökare och investerare och kan även bidra till att behålla teknikutveckling och investeringar i Sverige genom att företagen lägger sina utvecklingsinsatser på hemmaplan.

Demonstrations- och pilotanläggningar utgör en mötesplats för leverantörer och kunder och skapar på så vis en grund för produktutveckling och ökar driftskompetensen. Ett primärt syfte är att anläggningarna spelar en central roll för företag i tidiga skeden eftersom en första levererad produkt är ett avgörande steg. Anläggningarna bidrar även till ökad samverkan mellan forskningsaktörer och företag samt stimulerar utveckling av integrerade system. För detta ändamål föreslår vi en halv miljard kronor årligen.

Halverade arbetsgivaravgifter för FoU-företag

Miljöpartiet vill skapa gynnsammare förutsättningar för innovation, entreprenörskap och kunskapsdriven konkurrenskraft i svenskt näringsliv. Beskedet om nedmonteringen av Astra Zenecas forskning i Sverige utgjorde bara en av flera tydliga varningsklockor om att vi måste arbeta hårdare för att vända den negativa trend som lett till utfasning av Sveriges kunskaps- och forskningsintensiva industri som tidigare ansetts vara en svensk framtidsbransch. Vi ser en potential att skapa tusentals nya jobb och vill skapa ett klimat där det är lättare att ta små forskningsintensiva företag inom exempelvis miljöteknik, medicin, infrastruktur och bioteknik från idéstadiet till produktstadiet. Stöd till forskningsintensiva företag i Sverige kan ge investeringar och kommersialisering av svensk forskning som annars riskerar att gå till andra länder. Investeringarna i forskning i små och medelstora företag är mindre i Sverige än i många andra länder och det finns tyvärr många exempel på svenska innovationer som har kommersialiserats utomlands – i länder med gynnsammare skatter för forskning och utveckling.

Ett sätt att stödja dessa företag är att genomföra en halvering av arbetsgivaravgifterna för alla företag som är yngre än sex år och som spenderar minst 15 procent av sina intäkter på forskning och utveckling. Att göra det billigare att

anställa är en strategisk reform för fler jobb i Sverige. För detta ändamål föreslår vi 250 miljoner kronor årligen.

Program för minskad kol- och oljeanvändning (PFO-programmet)

Det finns mycket att vinna på att öka takten i utfasningen av kol och olja i industrin. Mycket tyder på att kostnaden för fossila bränslen kommer att stiga i framtiden, vilket kan ge ökade kostnader för svensk industri. Fortfarande används betydande mängder kol och olja i industriella processer och uppvärmning av industrilokaler. För att stimulera övergången till miljövänligare energikällor vill vi inrätta ett nytt investeringsprogram hos Energimyndigheten, ett program för minskad oljeanvändning inom industrin (PFO). Programmet ska utformas enligt samma modell som det framgångsrika programmet Energieffektivisering inom energiintensiv industri (PFE). Genom programmet kan rådgivning och maximalt en tredjedel av företagens investeringskostnader finansieras. För detta ändamål föreslår vi 250 miljoner kronor årligen.

Riskkapital till företag i sådd- och kommersialiseringsfasen

Cleantech, det vill säga företag som sysslar med utveckling och produktion av miljöteknik, är idag en snabbt växande marknad internationellt. Trots stora behov av ny teknik och nya lösningar har dock de svenska investeringarna minskat i och med den ekonomiska krisen.

Företaget Cleantech Scandinavia följer vilka investeringar som görs inom cleantech-området. Deras siffror visar att 2010 var ett bra år för cleantechindustrin ur ett nordiskt investeringsperspektiv. Drygt en halv miljard euro investerades i form av riskkapital och statligt stöd under 2010. Antalet investeringar från offentliga investerare ökade markant, och var av mycket stor betydelse för de tidiga företagsskedena. Störst var ökningen i Danmark och Finland. I Sverige var dock bilden en annan. Antalet affärer i Sverige minskade med 6 procent jämfört med 2009 och de totala investeringarna minskade med 40 procent jämfört med 2009. I Sverige är de statliga insatserna på detta område också mycket begränsade.

Vi föreslår därför en ny satsning på kapital till svenska cleantechföretag i sådd- och kommersialiseringsfas. Syftet är att simulera fler svenska företag att växa till en storlek som gör dem intressanta för privata investerare. Det är viktigt att offentlig sektor agerar på ett sätt som inte stör marknaden i onödan, och att investeringarna sköts som om de gjordes av privata investerare.

En möjlig lösning som vi ser som intressant att pröva är att fler privata investeringsaktörer får i uppgift att förvalta medlen i fonden och att dessa väljs ut med bakgrund av hur framgångsrika de varit i sina investeringar. En liknande modell finns i Finland. För detta ändamål föreslår vi 500 miljoner kronor årligen.

Innovationsupphandling

Innovationsupphandlingar skulle ge ett direkt och påtagligt tillskott till innovationsinvesteringarna i Sverige. Trots att ett år gått sedan utredningen presenterades för regeringen har inget hänt. Miljöpartiet anser att en lagreglering liknande den som Innovationsupphandlingsutredningen föreslagit skyndsamt bör läggas fram till riksdagen. I ett sådant förslag bör också uppdrag till statliga myndigheter att arbeta med innovationsupphandlingar tydliggöras samt ett uppdrag till statlig myndighet som ansvarar för upphandlingsfrågor att ge kommuner, landsting och deras bolag information och utbildning i den nya lagstiftningen. Vi föreslår också att medel avsätts för att stimulera försöksverksamhet med innovationsupphandling. Medlen ska användas för bland annat samarbetsprojekt mellan olika offentliga aktörer, metodutveckling och riskspridning. För detta ändamål föreslår vi 100 miljoner kronor årligen.

FoU mindre företag

Det finns ett stort behov av forskning och utveckling även i mindre industriföretag. Forska och väx-programmet kan tjäna som förebild. Där handlar det om medel på max 5 miljoner kronor för forskning och max 500 000 kronor till förstudier. Programmet har varit mycket populärt. Vinnova bedömde 2009 att det skulle kunna skalas upp betydligt utan problem att hitta företag. Förslaget innebär ett liknande program som Forska och väx men utbyggt och under nytt namn. För detta ändamål föreslår vi 200 miljoner kronor årligen.

Utveckling och samordning av ekoturism

Sverige har med sin fantastiska natur stora möjligheter till ökad ekoturism. Miljöpartiet anslår 20 miljoner kronor per år för stöd till utveckling av ekoturismföretag och bättre samordning av insatser för ekoturism på regional och statlig nivå.

Statliga bolag

Miljöpartiet ställer sig inte bakom förslaget om bemyndigandet att sälja Vectura. Staten bör istället ta vara på den kompetens som är viktig och behövs för omställningen av samhället inom transportområdet.

Stockholm den 5 oktober 2012

Jonas Eriksson (MP)

Lise Nordin (MP)

Esabelle Dingizian (MP)